Минџаќева, З. "Атна буе љйгђ кайтмый, концерт куеп йљргђн идек" / З. Минџаќева // Шђџри Чаллы. – 2025. – №24 (2 апрель). – Б. 2.

«Атна буе љйгђ кайтмый, концерт куеп йљргђн идек»

Чаллының Ньзђк урамында театр студиясендђ эшлђгђн чак. Урып-кыю чорында агитбригада белђн кыр станнарына чыгабыз. Мин агитбригаданың мђдђни программасы љчен ќаваплы. Бер кљнне шулай китђр вакытыбыз ќитте, баянчыбыз юк. (Ара-тирђ сђрхушлђнеп йљри торган гадђте бар иде.)

Баянчы булмагач, кырда нинди концерт куеп булсын ди инде. (Ул чакта музыка тоташтырырга аппаратура юк.) Шђџђр мђдђният йортының кассиры Энќе апа Гайфетдинова ђйтђ:

- «Тљзњчелђр» мђдђният йортында «Элеватор тавы»ннан баянчы, гармунчы егет Рљстђм Хђйруллин эшли. Ђйбђт егет, бер кешенең гозерен дђ кире кага торган тњгел. Шуны чакырсаң гына инде, - ди.

Эзлђп киттем Рљстђмне. Мђдђният йортында вахтада утырган Шђрига апа Таџирова: «Ђнђ, баян тавышы килгђн якка бар, Рљстђм шунда булыр», - дип књрсђтте. Мин бњлмђгђ кергђнне дђ сизми, башын кыңгыр салып ќитез бармаклары белђн баян тљймђлђрен саный гына Рљстђм. Књрер књзгђ њсмер малай кебек кенђ тоелган бу егет баяны белђн бер тоташка ђйлђнгђн иде кебек. Беравыкка мин ник килгђнемне дђ онытып тордым.

Хђлне аңлатып биргђч, ул, Энќе апа ђйткђнчђ, баянын књтђрде дђ безгђ утырып китте. Шул кљннђн башлап безнең иќат юллары гел кисешеп торды.

Казан циркы. Республика «Татар ќыры» бђйгесенең финалы бара. Без Рђшит Сабиров белђн бђйгенең алып баручылары. Рљстђм кызлар вокаль ансамбле белђн. Яшь кенђ егетнең њз коллективы љчен ничек борчылуын, ничек кљрђшњен књреп сокланган идем шул вакыт. Ул бђйгенең ќиңњчелђре арасында Рљстђмнең булачак тормыш иптђше, открыткадагы кызлар кебек чибђр Гљлдания дђ бар иде.

Кызым Нђфисђгђ дњрт яшьлђр чамасы вакыт. Аны балалар бакчасына илтеп кайттым да, радио тыңлый-тыңлый тђмлђп, коймаклап чђй эчеп алырга булдым. Ишетђм, кемдер ишек шакый. «Тагын ишек кыңгыравы ватылган књрђсең», - дип уйлыйм. «Керегез, ачык! - дип кычкырам. - Тагын шакыйлар. - Ачык!» - дим, табада коймак ђйлђндерђ-ђйлђндерђ. Рљстђм керђ. «Ђллђ кайчаннан шакыйм инде», - ди. Мин чђй эчђргђ чакырам. Ул утыра. Тик энђ љстендђ кебек борчылып утыра. «Берђр йомышың бар идеме соң?..» - дип њзем сњз башлыйм. «Менђ, Мамадышка концерт белђн барасы идек, Казаннан алып баручыбыз килђ алмый. Син безнең белђн бара алмассыңмы?» - ди. «Кайчан?» «Бњген, хђзер», - ди бу.

Мин коймакларымны калдырып, баланы бакчадан алырга кеше эзли башладым. Шулай итеп, аннан-моннан ђзерлђнеп, подъезд тљбендђ кљтеп торган машиналарына утырып киттем мин боларның. Кая, ник киткђнемне ђйтеп, язып калдырырга оныткыныым юлда гына башыма килде. Мин бит инде бњген концерт куябыз да, концерттан соң тљнлђ љйгђ кайтабыз дип уйлыйм.

Ђ концертларның бер атнага билгелђнгђн икђнлеге миңа Мамадышка барып ќиткђч кенђ мђгълњм булды. Безне илткђн машина кире Чаллыга кайтып киткђн. Ђ безне бер авылдан икенчесенђ колхоз автобуслары илтеп куя. Ул чакта кђрђзле телефоннар юк. Телефоннар авылда берсе почтада, берсе сельсоветта. Авыл саен шалтыратам, кондез минем ирем Якуп эштђ, кич авылда телефоннар бикле.

Шулай итеп сигезенче концерттан соң иртђн љйгђ кайтып керђм мин. Башта ђллђ нинди куркыныч уйлар: «Куып чыгарыр, кычкырыр, кыйнар, тузыныр...» Хђер, ни эшлђтсђ дђ ул хаклы. Хатының бер хђбђрсез бер атна югалып торса син ни эшлђр идең икђн...

Мин љйгђ кергђндђ ирем Якуп китап шкафыннан нидер актарып маташа. Мин керњгђ аклана башладым, тегелђй дим, болай дим... Менђ шулай ќиде кљн узды да китте дим.

Ул миңа таба башын бераз борып карады да, берни булмагандай: «Шулаймыни, ђйтђм аны соңгы вакытта књренмђгђн кебек булдың...» - диде. Мин књңелем белђн барына да ђзер идем, ђмма бу битарафлык мине аяктан екты. Йокы бњлмђсенђ кереп биклђндем дђ елыйм да елыйм.

Аннары, тукта ђле, мин ђйтђм, ир кыйнамады дип кем елап утыра инде?!.

Безне китергђн автобус шоферы аша безнең кайда икђнне Рљстђм аңа беренче кљнне њк ќиткергђн икђнен мин каян белим соң?

Њзе рульдђ, њзе аппаратура ташый, њзе концерт буе сђхнђдђ баян белђн, њзе программа тљзи. Шундый кеше инде Рљстђм, бљтен ќаваплылыкны, бљтен кыенны њзенђ ала торган.

Кызлары Лилия белђн аның аралашуына карап, ир-ат та баласын шулкадђр ярата ала микђнни дип ирексездђн соклана идем.

Гомеруза...
Гомер юлын
Бергђ њткђн дуслар кими.
Дусларның берсен генђ дђ
Югалтасым бер дђ килми.

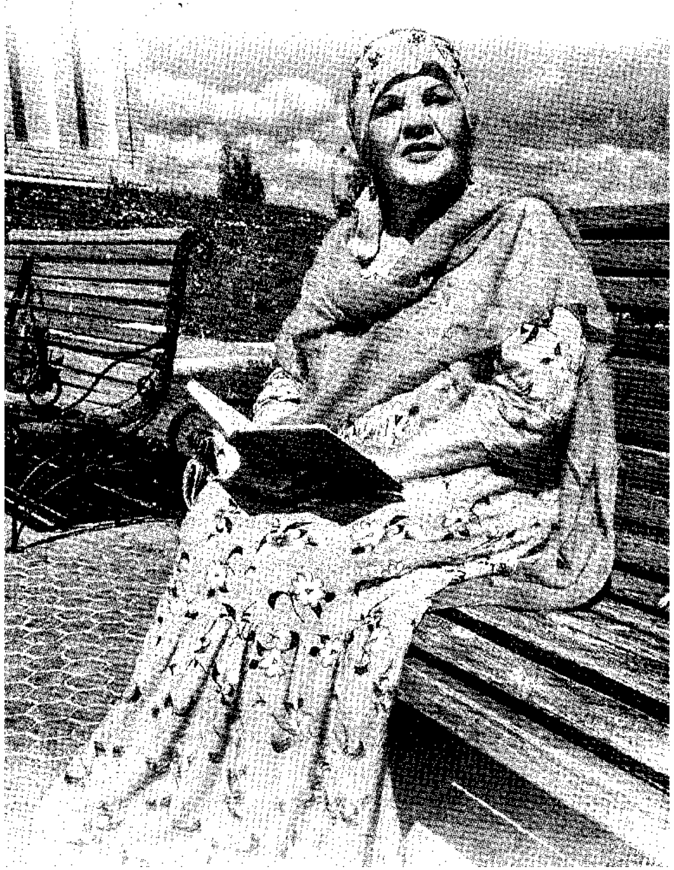

Арабыздан киткђн дусларны Рљстђм белђн искђ алып утырган кичтђн соң туган ђлеге жырыбыз Рљстђмнең њзен озатканда ќырланыр дип кемнђр уйлаган. Мин њземнең иќат юлымда Рљстђм џђм Гљлдания кебек искиткеч талантлы гаилђ белђн аралаша алуыма чиксез бђхетле. Бу аралашуның нђтиќђсе булып књпме ќырлар, књпме якты хатирђлђр калды. Ђле бик књп еллар буе ќырланасы ќырлар, књңелдђн мђңге ќуелмаслык хатирђлђр...

Зљлђйха МИНЏАЌЕВА,
Татарстан Республикасының атказанган мђдђният хезмђткђре